

שבת הראי"ה

ליקוטים מתורתו של הצדיק והחסיד, מרא דארעא דישראל, שר התורה ורועה ישראל
רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

זוה"מ

פסיו

גליון מספר 120

אורות המועד – פסח

"קדושת הפסח מרשימה את עומק הטבעיות של האמונה האלוקית מראשיתה וכל סעיפיה, שהם כל התורה כולה, וכי כל הניגוד והכבדות שכל העולם פוגע בה, איננו כי-אם מפני השאור שבעיסה הראשונה, חטא האדם בכללו. והעולם הולך ושואף לתיקון מוחלט, שאז יוכר מהי הטבעיות המוחלטת של האדם; יוכר העושר שבעוני, יוכר איך כל רשמי החוץ אינם אלא מדלדלים את התוכן הפנימי. "והשארת בקרבך עם עני ודל וחסו בשם ד'". וכשהעושר שבעוני מושרש הוא יפה, אז אין כל עושר מזיקו, כי-אם מוסיף הוא עליו את עושר העוני, את העשירות הפנימית העצמית, שאל זה עורג כל העולם כאמת לאמתו, אלא שאיננו מכיר עוד את עצמו, וחושב הוא שישקוט את צמאוננו בעושר, ברכוש קנוי והוא לוחם ומתמלא איבה קנאה וזעם, יראה ופחד חיצוני, המרשש את החיים ומאבד

את טוב העולם. וכל זה בא מפני שאין בו כוח להכיר את פנימיותו ואת עצמת רצונו בעומק פשטות עושר טבעיותו, שהיא עושר העוני, הכולל בקרבו את כל מיני העשירות שבעולם. הטבעיות הפשוטה של ההשתאבות האלוקית, הכוללת את כל ההרגשה, את כל החיים, את כל המפעל ואת כל השכלול, המזרו את הכול להגדיל מעשים, ולשכלל עולם בגשמיותו ורוחניותו, מתוך דחיפה פנימית של שלום והשקט, המכוננת סדר חיים אישיים וקבוציים. מראש מקדם בזהר של שכל ושל מטה מהוגנת וקבועה, המקדשת את החיים מראשית יצירתם, המרבה נשמות פועלות בשביל הגדול המוכר ומסוים, שאין בו שום סמיות עיניים כי-אם בהירות ועצמה, ברירות וצלילות הדעת, תגבורת כח של תיקון עולם ותיקון עולמים, הכבדת טוב והוספת פאר ועונג מרגע לרגע, פתיחת מעינות מלאות חיים והוד אהבה מלאה, רעננה וקדושה, ומילוי מפעל, מעשה ועבודה, מתוך שמחה, עדינות, תפארת וזיו משוכלל ומתעלה. יום ליום יביע אומר ולילה ללילה דעת" [מנחם הראי"ה, 'שמונה קבצים', קובץ ה, קן].

אורות הראי"ה

מרן הראי"ה קוק

והגאון ר' יוסף גרשון הורביץ זצ"ל

רבה של שכונת וישיבת מאה שערים (פרק ד')

פרק ד': פעילות הרי"ג הורביץ
נגד הפוגעים במרן הראי"ה

"מרן גאון עוזנו צדיק יסוד עולם"

בעקבות אחד האירועים החמורים בהם פגעו ה'קנאים' בכבודו של מרן הראי"ה, נענשו בבית המשפט במאסר ובקנס כספי. מרן הראי"ה, בענותותו וברחמנותו, ביקש עבורם חנינה, ובקשתו נענתה. בשבועון החרדי 'קול יעקב' פורסם באותם ימים מכתבם של כמה מרבני ירושלים ועסקניה – ובתוכם הרי"ג הורביץ זצ"ל – למרן הראי"ה, אשר בו הם מביעים את הערכתם כלפיו על אצילות מידותיו בכך שביקש את החנינה:

"הצעד הנעלה שעשתה הרבנות הראשית לארץ ישראל בבקשה חנינה מאת ה.מ. הנציב העליון עבור כותבי הפלסטר עורר התרגשות בקהל ומגדולי וחשובי ירושלים הביעו את רחשי לבבם במכתב זה:

"אנחנו ה'ח'מ' עם הבעת גודל צערנו וכאב לבנו על כתבי הפלסטר שנאלצו להדפיס נגד הרבנים הגאונים שליט"א חברי הרבנות הראשית לא"י, ובראשם מרן גאון עוזנו צדיק יסוד עולם מהור"ר אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א, ובעוה"ר הפיל זה שעורויה גדולה בין כל יראי ה' החסידים על כבוד התורה וגדוליה – הננו נותנים תודה להרבנים הגאונים חברי הרבנות הראשית שליט"א אשר ותרנו על כבודם והעבירו על מדותם, והשתדלו אצל הממשלה לחון אותם ולפרוהם. והשית"ת ירומם קרן התורה ולומדיה".

ועה"כ:

דב בער אבראמאוויץ, יוסף גרשון הורוויץ, יצחק צבי ריבלין, זאב שחור, אליעזר משה סלוצקין, שלמה פערלמאן".

מרן הראי"ה –

נשיא הכבוד של 'העדה החרדית'

בין תפקידיו הרבים כיהן הרי"ג הורביץ זצ"ל גם כנשיא 'העדה החרדית האשכנזית', או בשמותיה הנוספים: 'הועד האשכנזי החדש', או 'ועד העיר לעדת האשכנזים'. בתפקיד זה הוא הופיע בכינוסים שונים שנערכו באותה תקופה, ועד סוף ימיו הוא ייצג, כזקן רבני ירושלים, את רבני העיר. כאן המקום להזכיר את העובדה הלא מפורסמת, כי מרן הראי"ה שימש כ'נשיא הכבוד' של 'העדה החרדית' הזאת.

כנגד עדת החרדים, קמו מספר אנשים מחופשים כ'חרדים', אשר ביוזמת מחרחרי ריב ואוהבי מדון החליטו בעזות פניהם להילחם ברבני ירושלים ובראשם מרן הראי"ה. הם נאחזו במוסד ישן שהיה והתבטל - 'ועד העיר האשכנזי הישן', ודרשו בשמו את השליטה על ירושלים ורבניה. אחרי ויכוחים ומלחמות רבות, מסר המושל המחוזי את הזכויות הציבוריות-החרדיות בידי ועד העיר האשכנזי החדש, כנשיאות הרי"ג הורביץ.

לא כאן המקום לתאר את האווירה הקשה ששררה אז בירושלים בעטין של בעלי המחלוקת, ואת פגיעותיהם הרבות במרן הראי"ה, שאף קרבו את קיצו. נתמקד כאן רק בפעילותו של הרי"ג הורביץ זצ"ל בין מגיני כבוד רבני ירושלים מפני אלו המכונים 'קנאים'.

”להשקיע אש תבערת המחלוקת”

מקורביו של מרן הראי”ה ניסו בכל כוחם להשקיע את התפרעות הקנאים ואת פשעיהם נגד רבני ירושלים, אך ללא הועיל. בתוך כך נבחרה ועדת רבנים שנועדה לפעול לטובת איחוד החרדים בירושלים. בין רבני הועדה היה גם הריי”ג הורביץ. בשלב מסוים שלחו רבני הועדה מכתב מיוחד אל אנשי ה’ועד האשכנזי הישן’ ובראשם הרב יוסף חיים זוננפלד זצ”ל. המכתב התפרסם אח”כ בשבועון החרדי ’קול יעקב’ ג’ סיון תרפ”ג, עם הקדמת הרקע למכתב:

”ועדת הרבנים שנבחרה לאחד את החרדים בירושלים אחרי מו”מ ארוך וממושך שהיה לה עם כל הצדדים ושהוכיח שכל עיכוב השלום הוא מצד בעלי ה’ועד האשכנזי הישן’, ערכה אליו את המכתב הזה:

”בעזה”י, יום כ”ב אייר תרפ”ג.

כבוד מנהלי ועד-האשכנזי הי”ו. בראשון הרב הג’ מוהר”ר חיים זוננפלד שליט”א.

רבנים ואדונים נכבדים! נפשכם יודעת מאד, רבת יגיעותינו ועצם השתדלותנו בין קהילות החרדים, כמה פעמים לילה כיום היה אור לנו, הקהלנו קהילות והצענו הצעות נכונות ומתקבלות. ובציפייתנו ציפינו אז כי הננו עומדים הכן על סף השלום, (אכן) קווה קוינו ואין, וכפעם בפעם נדחה הגמר, מאסיפה לאסיפה מויכוח לויכוח, מבלי כל תוצאה באופן אשר כמעט כבר נתיאשנו מלדפוק על דלתות השלום. אך בהיות כי מצב החופשים הולך ומתבצר מיום ליום ממש לרגלי הפרודים הנשקפים על פני כל היהדות גלגלה גלוי וידוע לכולנו, מצאנו חוב קדוש בנפשנו לבוא עוד הפעם לפניכם בכתובים בכל לשון של בקשה, כי תחוסו ותחמלו נא על שארית-ישראל וקדשיו ותפקחו עיניכם לדעת ולהבין מצבנו מצב ישראל סבא בימים האלה, נשתדל נא לפנות אבני הנגף והמעצורים אשר הושמו על דרכי השלום וכולנו יחד נתאחד כאיש אחד חברים איך ובמה לשקע אש תבערת המחלוקת אשר לא כדת, ולברך על המוגמר בגמר וחיתום השלום, במטותא מינייכו אחים ורעים, שימו לבבכם לקול דבריני אלה היוצאים מעומק הלב מבלי שום פניה ח”ו, הטו אוזן קשבת כל עוד יש תקוה, והשי”ת ברחמי יעזרנו וישכין בפורנו אהבה ושלום, בב”א.

נאם דוב בער אברמוביץ, נאם יוסף גרשון הורביץ, נאם ישראל זאב מינצבערג.”

פרסום התרמית

אותה כנופית קנאים השתמשה בשמות ובתארים שונים שלא היו ולא נבראו, ככלי נשק במלחמתם נגד רבני ירושלים. ’ועד העיר האשכנזי הישן’; ’אגודת ישראל הירושלמית’; ’צעירי אגודת ישראל’; ’מערכת קול ישראל’; ועוד. בין היתר הם הכריזו על ’קופת רבנים’ שכביכול אספה כסף לטובת כל הת”ח בירושלים, בעוד שבפועל הכסף היה מגיע בסופו של דבר לת”ח מסויימים מאוד. רבני ירושלים מחו על צביעותם של הקנאים, וחשפו את התרמית שב’קופת הרבנים’ הזאת. הנה למשל מכתב גלוי שפרסמה ’עדת האשכנזים החרדית’ שכאמור, עמדה בנשיאות הריי”ג הורביץ זצ”ל:

”עדת האשכנזים החרדית”

מודיעה ומפרסמת בזה כי ”קופת הרבנים” שעפ”י אדריסת גבאי ”בית היתומים דיסקין” הרה”ג ר’ יצחק ירוחם דיסקין ור’ יוסף חיים זוננפלד בשקר יסודה.

אין אחריות הצבור על קופה זו שנתסדה ע”י אנשים פרטיים, ושלא ברשות הצבור מכנים אותם הפקידים בשם ”רבנותינו” ובשם ”מארי דארעא קדישא”.

כסף קופה זו המכונה בשם ”קופת הרבנים” משמשת רק לתעלות ולמזימות לבם של פקידים ידועים ומאספיו יאכלוהו וחללו את שם קדשו, רחמנא ליצולן, בהדפסת כתבי פלסטר ועשית קטגוריה בין ת”ח, ורבנותינו נושאי דגל התורה והיראה באה”ק מעולם לא נהנו ולא יתנו מקופה שכזו, שהיא רק גורמת הפסד עצום ונוק רב לכל מוסדות התורה והדת ולהישיבות הגדולות והקדושות שהן היסוד העקרי להחזקת התורה והדת באה”ק.

וע”כ זאת ידעו וישימו נדיבי עמנו אל ליבם להתרחק בכל עז מלהכשל באותה הקופה שקוראים לה ”קופת הרבנים” ומלשלוח לה את עזרתם, כי

אם להמציא את נדבותיהם ישר למוסדות התורה והדת, הצדקה והחסד שבאה”ק, ואז יהיו בטוחים שלא יצא מתחת-ידם דבר שאינו מתוקן, והיה מעשה הצדקה שלום. ועד העיר לעדת האשכנזים בירושלים. בבקשה מכל עתוני ישראל שבגולה להעתיק ולתרגם את המודעה הנחוצה הזאת כמו שהיא.”

[קול יעקב, ד’ אייר תרפ”ג].

”שומר נפשו ירחק מהם”

לאחר כחודשיים, משראו רבני ירושלים כי מכתב זה לא הועיל כל צורכו, ואותם ’קנאים’ ממשיכים להפיל ברשתם את התמימים, הוצרכו לפרסם שוב את מחאתם, ולחשוף את התרמית:

”מודעה ואזהרה”

נודע לנו כי פקידי בית היתומים דיסקין משתמשים בימים האלה באמצעים שונים להשיג חתימות מאת אנשים תמימים כי הם שייכים לאותו הגוש המכנה את עצמו בשם ועד האשכנזי הישן, רובם של החותמים לא ידעו כלל על מה הם חותמים, ויש מהם שחלקו להם איזה שילוניגים שהגיעו לחלק ע”י ה”ר מרדכי ליב רובין, ועם הקבלה נתנו להם לחתום על מין כתב שכזה.

ע”כ אחב”י החרדים לדבר ה’ באמת ותמים ידעו נא להזהר שלא לתת יד לבעלי מחלוקת ולמחרחרי ריב ולבוזי תורה ולא יתפתו לאלה שבלשונם יכזבו להם שע”י חתימות כאלה יפטרו ממסים וארנוניות וכדומה, כי כל הועד שלהם כבר עבר ובטל מן העולם והועד שלנו עומד בכל תקפו והשיג ב”ה את כל הזכויות הדרושות להעדה החרדית.

אגב הננו מודיעים להקהל החרדי כי הזוגות המחזירים כעת על הפתחים לקבץ שילוניגים בשם ”בקע לגולגולת” הם שליחי הפקידים הנזכרים, והכסף הוא לשם שליחת שלוחים משלהם כדי לסכסך ולהרבות מחלוקת בישראל ושומר נפשו ירחק מהם, והשומע לנו ישכן בטח.

ועד העיר לעדת האשכנזים.

בבקשה מכל עתוני ישראל שבגולה להעתיק ולתרגם את המודעה הנחוצה הזאת כמו שהיא.”

[שם, א’ תמוז תרפ”ג].

מספר ימים לפני שפרסמו הריי”ג הורביץ ורבני ירושלים את המכתבים הללו, הגיע לביתו מ’, שהיה אחד מאותם קנאים, ואיים עליו שאם יוסיפו לגלות את מעשי הקנאים גבאי ’קופת הרבנים’ (המזוייפת) אזי יתנפלו על הת”ת והישיבה ב”מאה שערים” שבראשותו. אמנם איומים אלו לא מנעו את פרסום המכתבים כשלעצמם, אך שמו של הריי”ג לא הוזכר במפורש בחתימתם. הוא הודיע בעתון ’קול יעקב’ כי את המכתבים מפרסם ועד העיר האשכנזי החדש, שאם אמנם עומד תחת נשיאותו, אך אין בכוחו לעכבו מלפרסמם את מכתביהם, והוא מבקש שלא להזכיר את שמו בקשר למכתבים הללו וחשיפת תרמית ה’קופה’, כדי שלא יממשו הקנאים את איומיהם ויתנקשו ח”ו בתלמידי הת”ת והישיבה.

כמו כן הכחיש הריי”ג הורביץ את הידיעה שפרסמו כביכול בשמו בעתון הקנאים ’קול ישראל’ בדבר פגישתם עמו. לטענתו, הוא נמנע מלכבד עמם במשא ומתן, מיום שהחלו לזלזל בכבוד צדיקים [שם].

העלון בחסות

ישיבת ”אורות אביב” בדרום תל אביב

- ✓ תוכנית לימוד מתוכננת ומוגדרת, עם יעדים לימודיים לכל תלמיד ע”פ יכולתו.
- ✓ לימוד מעמיק ומקיף עם מעגלי חזרות.
- ✓ אווירה משפחתית חמה ואוהדת.

לפרטים: הרב אטינגר: 050-8822088 הרב יובל: 052-8119291

תרבות יהודית מקורית

העלון יוצא לאור בסיוע
’דפרי שיר’ –
הדוכן שלך לספרי קודש
ומוסיקה יהודית.
להזמנות: 077-3220338
סניפים:
תחנה מרכזית י-ם.
אצ”ל 60 ר”ג.
איכילוב 8 פ”ת.

העלון יוצא לאור ע”י ארגון ’אור האורות’ להפצת תורת הגה”צ
הראי”ה קוק זיע”א

שאלות ותגובות ניתן לשלוח למכתב: רח’ הרב צבי יהודה 6
דירה 3 בת- ים, או בדוא”ל: reiyaa@gmail.com
או להתקשר למספר: 0546-573-528

ניתן לקרוא את העלון גם באתר: www.yeshiva.org.il
ניתן לקבל את העלון במייל מדי שבוע

אור
האורות